

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 31 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Men is in zekere salons overtuigd, dat ons gouvernement uit het Noorden nieuwe alleronaangenaamste berigten heeft ontvangen. Hoezeer ik geenzins in staat ben u iets steffigs ten dien aanzien te zeggen, zal ik u ondertusschen de geruchten mededeelen, welke verspreid worden. Gij weet dat de geschillen tusschen den H. Stoel en het hof van Petersburg niet alleen loopen over de scheiding der vereenigde Grieken van het hoofd der roomsche kerk, waarvan in de Allocutie sprake is geweest, maar ook nog hoofdzakelijk over de afschaffing van al de ordonnantien, welke door het Gouvernement van Rusland sedert eenigen tijd betrekkelijk de Catholijke bisdommen van Polen gegeven zijn. De Ruthemianen zijn en waarschijnlijk zonder terugkeer, afvallig geworden. Dit is eene gebeurtenis, welke men kan beweenen, zoo als men in het Consistorie van den 22sten November gedaan heeft. Men kan de geloofverzakkers met de kastijdingen des hemels en hun eigen geweten bedreigen, maar men heeft niet kunnen hopen, dat iets aan de zaak zelve zou veranderd worden. Maar daar en tegen, wat ons van meer nabij treft, ons, even als geheel Europa, zoo Catholijk als Protestant, is de gesteldheid der kerkelijke zaken in het koninkrijk Polen. Indien het met zoo veel behendigheid beraamd en met zoo veel volharding gevolgde plan gelukt, om langzaam aan de Catholijke Godsdienst in die der Grieken te doen veranderen, dan zal de laatste hoopstraal verdwijnen, dat Polen ooit of immer deszelfs onafhankelijkheid kan weder krijgen, doch alle ware staatkunde ter zijde gesteld, de heilige stoel moest noodwendig niets verzuimen om het intrekken der ordonnantien in geschil te erlangen. De Paus kon aan de officiële berigten, welke hij van de bisschoppen in Polen ontvangt, niet onverschillig blijven, volgens welke het klaarblijkelijk is, dat men alle invloed der geestelijkheid te vernietigen en men bovendien ten doel heeft, om de geheele geestelijkheid van het zichtbaar hoofd der kerk af te scheiden, dat is, de ledematen van hun hoofd af te rukken.

De heilige stoel heeft plegtiglijk tegen een dergelijk ontwerp geprotesteerd, en heeft hij in de Allocutie hierover al niet gesproken, is zulks alleen geweest, uithoofde men op het tijdstip der laatste Allocutie, uit St. Petersburg het antwoord op de uiteenzetting der zaak, die korten tijd geleden daarnaar toe opgezonden was, nog niet had ontvangen. Dan men verzekert ons thans, dat dit antwoord is aangekomen en aanzienlijke eischen bij de vorige verleggheden voegt. Wel verre om in het minste aan de verlangens van den H. Stoel toe te geven, werpt het kabinet van St. Petersburg, daar men zegt, nog grootere vorderingen als te voren op.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten December.

Z. M. de Koning van Pruisen heeft den geheimen legatieraad dr. *Bunsen*, vroeger gezant bij den Pruisischen Stoel, tot Hoogstedeszelfs gezant bij het Zwitsersche Bondgenootschap benoemd. De heer *Bunsen*, die *ad interim* met dezen post belast was, blijft in dezelfde betrekking bij het Württembergische Hof geaccrediteerd.

— Men meldt van den Rijn aan den *Courrier van Frankland* onder dagteekening van den 12den December.

Hoezeer de verkiezingen afgelopen zijn, denkt men dat de provinciale Staten van Rijn Pruisen nog zoo spoedig niet zullen bij een komen; want het gerucht heeft geloopt, dat in die zitting eene formele klage ter zake der genomen maatregelen tegen Mgr. den Aartsbisschop van Keulen en den Heer *Michelis*, deszelfs Secretaris, als zijnde deze maatregelen strijdig met den Rijn Pruisen van kracht zijnde wettelijke bepalingen, heeft plaats gehad. Men heeft ook gezegd, dat men het intrekken van het kabinet's Bevel van 1826 betrekkelijk de gemengde huwelijken zou verzoeken en men de geheele handhaving van het patent in 1815 afgekondigd, tijdens de bezetting der Rijn Provintien en der verklaringen, welke hetzelfde ten aanzien van de Catholijke Godsdienst bevat, zou verlangen.

— Uit Berlijn wordt aan den *Mercure van Frankland* gemeld.

Mgr. de Aartsbisschop *von Dunin* heeft altijd afgezonderd te Colberg en is welvarend. Men draagt zorg dat hem alles zoo veel mogelijk gemakkelijk worde gemaakt; echter deze kleine forteresse, gebouwd aan de oevers van de zee en blootgesteld aan plotselinge en hevige veranderingen, is ongezond voor een geslacht, die aan de zee ongewoon is.

De gezondheidstoestand van Mgr. den Aartsbisschop heeft het minste geleden, hetwelk getuigt van zijn sterk lichaams gestel en de gerustheid zijner ziel; inderdaad in weerwil van de hevige ontroeringen, welke hij ondervonden heeft, heeft de Prelaat niets van zijne beminnelijke zachtheid verloren.

Men hoort algemeen dat eenige nieuwe onderhandelingen, die te Rome gespend zijn en door eene der Mogendheden, welke den grootsten invloed heeft, ondersteund, tot eene schikking zullen geleiden, die echter, naar ons gevoelen, groote zwarigheden zal ontmoeten.

FRANKRIJK.

P A R I J S den 27sten December.

De kamer der Gedeputeerden heeft den Heer *Sauzet* wederom tot voorzitter benoemd, en wel met 172 van de 274 stemmen.

De Oppositie partij had den Heer *Odillon Barot* voor haren candidaat verkozen, doch deze heeft niet meer dan 94 stemmen gehad.

— Mgr. de Aartsbisschop van Parijs heeft in den namiddag van Kerstdag de laatste kerkelijke bedieningen in tegenwoordigheid van het gehele kapittel ontvangen. Na afloop dezer plegtigheid hebben de aanwezigen aan hem den zegen gevraagd. Uit geheel mijn hart antwoorde de prelaat en in uwe personen aan al de parochien

— Mgr. de *Wyckerslooth*, bisschop van Curium en *partibus* belast met al de bisschoppelijke functien voor geheel Holland, heeft van het herstellen der communicatien met Belgie willen gebruik maken, om eene reis naar Belgie, Frankrijk en Italie te doen, en bijzonder om de hoofdstad der Christenheid te bezoeken. Zijn Hoog Eerwaarde heeft bij het doorreizen Z. Emin. den Kardinaal-Aartsbisschop van Mechelen en Mgr. den bisschop van Gent bezocht en is te Parijs aangekomen, alwaar Zijn Hoog Eerwaarde slechts korten tijd zal verblijven. Dikwerf hebben wij over de rondreizen van dezen prelaat gesproken, die overal met betuigingen van eerbied en godsvrucht ontvangen wordt. Hij heeft zelfs plaatsen (in Holland) bezocht, die sedert eeuwen geen bisschop hadden gezien en het H. Sacrament des Vormsels, eene zeer zelfzame weldaad in dat land, toegediend en vele door de edelmoedige bijdragen nieuw gebouwd en door het Gouvernement ondersteunde kerken ingewijd. Eindelijk hij voorziet in dat Koninkrijk bij ontstentenis van bisschoppen, want de zetels van Amsterdam en 's Hertogenbosch, bij het concordaat onder *Leo XII* opgericht, zijn nog niet aangevuld. Hij behoort tot eene der oudste Catholijke familien van het land en geniet eene groote achting. Zijn Hoog Eerwaarde is vergezeld van zijnen Secretaris, en Neef den baron van Scherpenzeel.

De kleine Jansenistische kerk geraakt hoe langer hoe meer in verval, zij heeft echter nog drie bisschoppen; van *Santen*, Aartsbisschop van Utrecht, *Joh. Bon*, Bisschop van Haarlem en *Willem de Vet*, Bisschop van Deventer. De twee eerste hebben eene kleine kudde en de derde is een bisschop *in partibus*. Hij is pastoor te 's Hage en gaat nooit naar Deventer, alwaar hij zelf niet gekend is.

(Ami de la Religion.)

In 1817 is het klooster van St. Gothard door het Gouvernement van Tessin hersteld. Gedurende de twee laatste maanden van dit jaar hebben 89 personen aldaar eene schuilplaats gevonden. In 1830 heeft hun getal 305 bedragen; gedurende de tien eerste maanden van 1839 zijn aldaar 241 personen gehierbergd geworden. Onder deze telt men tien personen, welker handen en voeten bevroren waren en die in het klooster genezen zijn, alwaar zij vele dagen

ten toe. Het vraagstuk omtrent de suikers, dat de kamers in de laatste zitting onbeslist hadden gelaten, heeft bij hare afwezigheid eene voorloopige oplossing moeten ondergaan. Een ontwerp van wet over dit onderwerp, ten doel hebbende om het openbaar belang met de bijzondere belangen overeen te brengen, zal u worden aangeboden.

» Maatregelen tot verbetering van het lof der officieren en soldaten zullen u worden voorgesteld.

» Gij zult u met wettelijke bepalingen betrekkelijk de organisatie van den staatsraad, het letterkundig eigendom en het openbaar onderwijs hebben bezig te houden.

» Andere voorstellen zullen over het aannemen van een stelsel betrekkelijk de pensioenen, de uitvoering der groote linien van ijzeren spoorwegen, de volmaking onzer wijze van scheepvaart en de invoering van het penitentiair stelsel (in de gevangenissen) loopen.

» Bij uwe onderscheidene werkzaamheden zal uwe verlichte vaderlandsliefde altijd datgene beoogen, wat tot vermeerdering der openbare welvaart en tot bevestiging van het behoudend beginsel in onze instellingen strekken zal. Het is de pligt mijner regering, om deze binnen de eenmaal vastgestelde grenzen te houden; het geluk van daarin geslaagd te zijn zal de zoetste belooning voor mijne inspanning zijn. Reeds zijn er bijna tien jaren verlopen sedert de grootste handeling, die mij tot den troon heeft geroepen en sedert gij mij voor de eerste maal die medewerking en die ondersteuning geschonkent, die ik u op nieuw kom vragen. Het is met u en in uw mid-den, dat ik er behagen in schep, om Frankrijk met deszelfs gelukke vorderingen op dien weg der beschaving en der wettige vrijheid geluk te wenschen, tot welke stremming nog de onstuimige en onverzadelijke hartstogten van sommigen arbeiden, hunne pogingen, dank zij daarvoor aan God en aan uwe getrouwe medewerking toegebragt, zullen voor het gezond verstand des algemeens en den nationalen wil verdwijnen.

— Uit het Kanton Aargau, wordt gemeld, dat het Gouvernement besloten heeft de Cantonale Constitutie te herzien; eene Commissie, zamengesteld uit 22 leden zal worden benoemd om een nieuw ontwerp van Constitutie op te maken. Dit ontwerp zal het volk worden aangeboden om over het aannemen of verwerpen van hetzelfde te beraadslagen,

BELGIE.

BRUSSEL den 28sten December.

Uit Hasselt wordt van den 20sten December gemeld:

» Een der vier partijgangen onlangs door den krijgsraad der provincie Limburg tot de straffe des doods veroordeeld, zekere *Gustaaf Bollé*, is gisteren morgen ten 9 uren aan de gevolgen eener hartziekte, welke sedert zijne veroordeeling zeer had toege-nomen, overleden.

Tot de protestantsche godsdienst behoorende, heeft deze veroordeelde in zijne laatste oogenblikken zich willen bekeeren en eenige uren voor zijnen dood heeft hij een Catholijk priester bij zich doen roepen, die na een zeer lang onderhoud met *Bollé* gehad te hebben, hem al de troostbronnen van de godsdienst heeft toegediend; deze plechtigheid heeft een grooten indruk op *Schneider* gemaakt, die insgelijks verzocht heeft de Katholieke godsdienst te omhelzen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, der 26 December.

In de Zitting van Dingsdag is de volgende Koninklijke boodschap en ontwerp van wet aan de tweede Kamer aangeboden.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Het besluit van U Edel Mogenden, om Ons te verzoeken de begrooting der staatsuitgaven voor den jare 1840 in nadere overweging te nemen, maakt het onmogelijk die begrooting en de middelen tot vinding der uitgaven tijdig vast te stellen.

Er zijn dus voorloopige maatregelen noodig, ten einde allen stilstand in de dienst voor te komen en de voldoening aan de op het Rijk rustende verplichtingen te verzekeren.

Hiertoe strekt het nevensgaand wetsontwerp, op hetwelk Wij Uwer Edel Mogendens spoedige overwegingen inroepen.

En hiermede, Edel Mogende Heeren! bevelen Wij U in Gods heilige bescherming.

's Gravenhage, den 24sten December 1839.

WILLEM.

ONTWERP VAN WET tot voorloopige regeling van de staats-uitgaven en middelen voor de eerste maanden van 1840.

WIJ WILLEM ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen de noodzakelijkheid, om te zorgen dat, tot tijd en wijle de begrooting der uitgaven van het Rijk en de middelen ter bestrijding van dien voor den jare 1840, zullen zijn vastgesteld, 's Rijks dienst aan geen stilstand worde blootgesteld.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze.

Art. 1. De verordeningen bij de wetten van 21 December 1838 (*Staatsblad no. 47. en 48.*) daargesteld, zullen, met uitzondering der uitkeering van f 1,200,000, volgens de laatstgemelde wet door de Overzeesche bezittingen bij te dragen, bij voortdoring van kracht blijven, gedurende den tijd van acht maanden na den laatsten December 1839, of gedurende zoodanigen korteren tijd als dezelve vroeger door andere wettelijke bepalingen mogten zijn vervangen.

Art. 2. Tot het vinden der uitgaven, zoo die uit de bij laatstgemelde wet toegestane middelen niet kunnen worden gedekt, als die boven de begrooting voor 1839 verder noodzakelijk zijn, wordt, ten behoeve van de schatkist, een crediet geopend van vijftien millioen kapitaal werkelijke schuld rentende vijf ten honderd, in te schrijven in het tweede grootboek der nationale schuld, waarvan echter

voorloopig slechts twee derden beschikbaar worden gesteld, en zal het gebruik van dat beschikbaar gestelde gedeelte nader bij de wet worden geregulariseerd.

Art. 3. De tegenwoordige wet zal verbindende zijn met het eindigen van den 31sten December 1839.

VERWERPING VAN WET VOOR DE BEGROOTING DER UITGAVEN VOOR 1840.

In ons vorig nummer, hebben wij de verwerping der wet tot het negotieren van 56 millioen ten laste der Oostersche bezittingen medegedeeld, of beter gezegd, dat Zijne Majesteit is verzocht geworden, dezelve in nadere overweging te nemen en een verloop daarover met de opmerking geëindigd, wat daarvan de gevolgen zullen wezen.

Nog voor dat de deliberatien over het begrootingswet der Staats-uitgaven voor het jaar 1840, begonnen waren, is door het Gouvernement eene nieuwe wet aangeboden tot het negotieren van een kapitaal groot f 15,742,100 ter bestrijding van de uitgaven, waarvoor f 11,220,000 uit de opbrengst van de Oost-Indische bezittingen op de begrooting van 's Rijks middelen zouden bestemd zijn; en voor de 4 millioenen om in de behoeften van het Amortisatie-Syndikaat te voorzien.

Deze negotiatie zoude noodzakelijk zijn geweest om bij de toestemming der uitgaven de daarvoor noodige middelen te vinden, dan deze voordragt schijnt bij de deliberatien over de begrootingswet van uitgaven van geen invloed te zijn geweest. Het bezwaar, dat de berekende inkomsten, met de uitgaven niet overeenstemden werd minder in aanmerking genomen, dan de voorgedragene uitgaven zelve.

Sedert jaren is bij de kamer op bezuinigingen in de uitgaven aangedrongen, welke telkens beloofd werden, maar tot heden zijn deze beloften niet opgevolgd. Het Gouvernement had door de toestemming van de buitengewone uitgaven gedurende de verwikkelingen met België, de handen ruim, en schijnt op geene besparingen bedacht te zijn geweest.

Zoo als door velen voorzien is, moest de toegevendheid eenmaal eindigen om dat bij eene eindschikking met België, daarop met nadruk zoude worden aangedrongen.

Het voorgeven dat men die bezuinigingen niet op eenmaal kan invoeren, is met grond wederlegd; men had daarop reeds vijf jaren moeten bedacht zijn geweest, toen daarin door geldopnemingen en schuldmaking is moeten worden voorzien.

Het palliatief, of bewimpeld toegeven, dat van het bedrag der berekende uitgaven eene somme van twee millioen voorloopig buiten beschikking zoude blijven, heeft de wetgevers ook niet kunnen bevreemden en niet zonder grond; zij verlangden de aanwijzing der hoofdstukken, waarop die vermindering zoude werken, maar tot heden schijnt bij het Gouvernement het nog geen ernst te wezen ons staats- en ons huishoudelijk Bestuur op eene min kostbare schaal in te rigten.

En daar men van wegens het Gouvernement heeft blijven weigeren om aan het verlangen der tweede Kamer te voldoen, en men zich slechts nog maar bij beloften bepaald heeft, om het Amortisatie Syndikaat te zullen afschaffen en de rekenkamer zoodanig te organiseren, dat dezelve voor het vervolg een waarborg zal wezen tegen alle geheime en niet toegestemde uitgaven, zijn de discussien over de begrootingswet geopend en deze hebben een gevolg gehad zonder voorbeeld in eenen Constitutionelen staat, dat dezelve met algemeene stemmen is verworpen; men zegt algemeene stemmen, omdat die van den Minister van Finantien, die levens lid der kamer is, wel in geene aanmerking zal genomen worden.

Het is onverklaarbaar dat men zulks niet voorzien heeft, of willen voorzien en deze daad van verwerping door eene terugneming der wet, voorgekomen.

Men had immers, even als nu plaats heeft, onder voorgeven dat de tijd te kort was, eene nieuwe Begrooting te ontwerpen, eene Crediet-wet kunnen voordragen en waartoe de discussien zelfs aanleiding gegeven hebben.

De minister moge dan zoo hoog opgeven als hij verlangt dat, al ware eene ministeriele verantwoording bij de grondwet bepaalt, hij voor deze niet zoude beducht zijn, en dezelve hebben trachten af te wijzen door de schuld van de verwarring in de finantien, en de gedane uitgaven buiten kennis der Staten-Generaal op zijnen voorganger te verwijzen.

Hij zoude evenwel zich moeilijk kunnen verdedigen, noch den pest behouden, die hij alsnu slechts als dienaar van den Koning bekleedt.

De Koning is onschendbaar en blijft buiten alle verwijt, maar kunnen zijne raadslieden daarop aanspraak maken, die zijne Majesteit in die moeilijkheden gewikkeld hebben? Waartoe was het noodig in de afgelopen jaren de finantiele verwikkelingen buiten de kennis der Staten Generaal te houden? De leden hebben immers blijken genoeg van toegevendheid en vertrouwen getoond; hoe menigwerf heeft men mededeeling onder het geheim van eed gedaan en waarom dan deze niet, die eenmaal moesten uitbarsten.

Reeds overlang moet het euvel van het Amortisatie-Syndikaat, zijn bekend geweest en des niet te min gaf men daarvan, even als van de vermogens van de Oost de geruststellendste berigten en nu het Syndikaat niet meer te redden is, wil men de kamer met de beloften paaijen, dat hetzelfde zal worden afgeschafte, zonder de stellige verzekeringen, dat er behoorlijk verantwoording van deszelfs handelingen zal worden gedaan en welke verantwoording denkkelijk wel achterwege zal blijven.

Intusschen moet in den nood voorzien worden. Op den 24sten dezer heeft het gouvernement weder eene nieuwe wet voorgedragen, strekkende om de wetten der staatsbegrootingen van 1839 als eene credit

Opening voor acht Maanden van 1840 te doen voorduren en om door eene negotiatie van 15 milioenen de berekende ontvangsten met de uitgaven te doen overeenstemmen. — Maar waartoe is het noodig de 1,200,000 als bijdrage uit de overzeesche Bezittingen, die over 1839 berekend waren, te doen vervallen? Wil men de Oost nu geheel-buiten berekening laten?

Uit alles blijkt dat er eene spanning bestaat tusschen het Gouvernement en de Staten Generaal; dat het ministerie den weg van bezuiniging niet wil inslaan, noch met open kaarten spelen, hetwelk door de Staten Generaal verlangd wordt.

Wat het resultaat wezen zal van de deliberatien over de laatste voorgestelde wet, zal zich spoedig moeten verklaren: en welk denkbeeld moet men buitenlands maken van die overeenstemming in ons staatsbestuur, welke men bevorens heeft uitgebazuind.

Intusschen is het te verwonderen, dat door de Staten Generaal geen gebruik wordt gemaakt van artikel 119 der Grondwet, door een voorstel te doen, waardoor in den nood van het Rijk en de belangen der ingezetenen kan worden voorzien.

Oirschot den 19den December 1839.

Mijn Heer de Redacteur van den Noord-Brabander.

Altemaal vodden, ik stoor mij aan zulken laster niet, en de Noord-Brabander heeft er ook niet veel eer van dat hij zulke prullen in zijn Dagblad opneemt, zeide onze Wel Edele Heer Controleur toen een achtingswaardig in verdiensten grijs geworden Heer hem hij het binnentreden in eene Herberg vroeg, of hij ook de Courant van den 7 dezer gelezen had. Geene vodden, geene prullen, geen laster, maar gij weet, gij kunt, en gij durft er niet op te antwoorden, om dat het de waarheid is was het antwoord, en zou die man niet juist den spijker op den kop geslagen hebben? In waarheid. Ik geloof ook stellig dat Z. Ed. geen antwoord heeft durven leveren, uit vrees als dat er dan spoedig eene gansche Batterij tegen hem in beweging zijn zou, waaronder zich welligt het gebulder van een zes en dertig of acht en veertig ponder zou doen hooren.

Zij kunnen in den Courant schrijven wat zij willen, zeide Z. Ed. elders, ik doe mijnen plicht. En het is dan ook om te toonen hoe goed hij zijnen plicht weet, en hoe naauwgezet hij denzelven ook vervult, dat ik het volgende hier nog wil neder schrijven.

Gij zult welligt Mijn Heer de Noord-Brabander in die handelwijze die naauwgezetheit niet vinden, maar hierom moet ik u ook voor af zeggen dat Z. Ed. ook den Geest der wet kent. Want het was van dezen Geest, dat hij eens in eene Herberg met Heeren schatters over de al, of niet, belastbaarheid der deuren en vensters eener Kolbaan: (of zoo als Z. Ed. zich uitdrukte) eener strontbaan sprak, en welligt zal die Geest u nog nooit verschenen zijn. Oordeel zelf zou het door dien geest niet zijn dat Z. Ed. zag, dat Wagemakers en Timmerlieden tevens ook een patent als houtkoopers moesten hebben, omdat zij bijgeval aan sommige te maken stukken de leverantien van eenig hout hadden, en is het dus hier uit ook niet te voorzien dat Z. Ed. door dien zelfden Geest nog eens voorgeligt, ieder smidsbaas weldra zal verplichten om ook nog een patent als koopman in Yzer, bij dat van smid en kagchelmaker te nemen. Want dit staat toch volgens mijn oordeel gelijk. Om Verwers die bijgeval eenige boekjes, Goud, verplakken, een patent als vergulder te doen nemen, ofschoon sommige jaren welligt hunne verdiensten minder zullen bedragen, als de kosten van zulk een patent, zal toch wel uit de wet ontleend zijn.

Of Z. Ed. het volgende uit den geest, of uit de wet zelve ontleend heeft, moet de lezer zelf beoordeelen.

Na dat Z. Ed. menigmaal te vergeefs den Boterkoopers had aangespoord om hun patent, als boterhandelaars op Amsterdam, aan te geven, toen zeide Z. Ed. om dat het zijn plicht was, dat hij dan de personele belastingen, het patent op den jenever, en andere artikelen zou verhoogen, ten einde hen toch de kosten van dat Patent te doen betalen.

Na dat Z. Ed. den Wel Eerw. Heer Rector uit het Pensionaat alhier (die wel is waar in hetzelfde inwoont, maar overigens niet tot de kloosterlingen behoort) eene dienst bewezen had, en deze hem hier voor de minste dankbaarheid niet betoonde, toen openbaarde waarschijnlijk die Geest zich weer aan Z. Ed., want nu wist hij ook dat Nonnen dienstboden waren.

Eens dat Z. Ed. in eene Herberg aan de Meid te vergeefs eenen stoel gevraagd had — wijl dezelve alle in gebruik waren en niemand der aanwezigen beleefd genoeg was om hem den zijnen aan te bieden, wendde zich Z. Ed. tot het hoofd des huisgezins, en zeide toen, bijaldien gij mij niet spoedig eenen stoel bezorgt zal ik uw patent in de hoogste klasse overbrengen.

Hieruit toch dunkt mij zou ik kunnen opmaken, dat de dienst- of overbrenging aan Z. Ed. betoond, tot grondslag dienen voor de zetting der Patenten. O TEMPORA! O MORES!

Het zou al te langdradig wezen om alle de bewijzen, waarmede ik de naauwgezette pligtsvervulling van Z. Ed. zou kunnen staven, hieraan te roeren, onder de zoo vele wil ik slechts nog de twee volgende op het tapijt brengen.

Een Metselaar M. E. een brave en teedere huisvader van zes kinderen zag zich door de vlam welke bij zijn buurman ontstaan was, en alzoo geheel buiten zijne schuld, van huis en het grootste gedeelte zijner goederen beroofd, moedig werkte hij met zijne twee zonen om hetzelfde weder op te bouwen, en had tot hulp hiertoe een arbeider die hun kalk en steen aanbragt, weldra werd hij door een Procesverbaal dat twee ambtenaren tegen hem hadden opgemaakt, verplicht om eene boete te betalen en een Patent als Metselaar beneden de drie knechts te nemen om dat hij den arbeider niet als knecht op zijn Patent had aangegeven, zonder zelfs op zijn vernoodd verzoek oit eene Copie van het proces verbaal te hebben bekomen, deze moeilijkheid nog niet vergeten, werkte M. E. eenigen tijd hierna aan het Huis van den Wel. Ed. Heer B. het was hier dat hem de Wel. Ed. Heer Con-

roleur met een bezoek vereerde, en hem vroegde of hij geen opperlieden had. Neen antwoorde M. E. want deze zijn arbeiders van den Wel. Ed. Heer B. die hij mij bezorgt en die hij zelf uitbetaald. Dat helpt niet zeide toen Z. Ed. gij zijt wel degelijk verplicht ben als knecht op uw patent aan te geven, en boven moet gij ook uwe Zonen als knechts op het Patent aangeven of zij mogen volstrekt niet als in uwe tegenwoordigheid, in uw bijzijn, aan uwe zijde, aan een en hetzelfde werk met u werken, de wet kent geen zonen, en ik weet niet wat Z. Ed. al meer vertelde. M. E. voldeed aan het verlangen van Z. Ed. en alzoo ik gehoord heb betaalt de goede man nu al een paar jaar voor zijne zonen, en N.B. voor opperlieden, waarvan hij geen het minste voordeel trekt, een patent als metselaar beneden de vijf of zes knechts.

Ofschoon ik niet weet of Z. Ed. deze Patenten van den geest of uit de wet zelve ontleend heeft, getuigen zij toch niet te min de naauwgezette pligtsvervulling van Z. Ed. het volgende nu nog onlangs voorgevallen zal u hier nog verder overtuigen.

Het was op een ochtend dat Z. Ed. door pligtsbetrachting gedreven bij de eerste morgenschemering zijne legerstede verlaten had, toen hij door het venster eene kar met rood zand (om te metselen) bij zijn buurman zag stilhouden en opslaan; driftig liep hij naar buiten en vroeg den man heft gij ook een Patent als voerman, de arme man die geloof ik meer behoefte aan brood als aan Patenten gevoelden, kon er geen vertoonen, waarop hem Z. Ed. antwoordde dat hij dan in de beste was, en hij een proces verbaal tegen hem zou dirigeren. 'S avonds in de gewone Compagnie onder het drinken van zijn pintje, stoepte Z. Ed. op zijnen aanslag als hebbende eene groote en roemrijke daad verrigt; dan geheel anders was de deelneming der aldaar aanwezige Heeren en Burgers, zij kenden den staat van dezen armen ongelukkigen, zij wisten met hoeveel rampspoed hij had te kampen, zij wisten dat hij ook eene vrouw met zes kleine kinderen had, dat hij zelfs bijna een geheel jaar was ziek geweest; dat zijne zandkar zoo weinig winst gaf en het gebruik hiervan slechts nu en dan maar eens voorviel, zij wisten dat de arme man die vrachten vroeger met een os deed, die hij waarschijnlijk had moeten verkoopen om in zijne dringende behoeften te voorzien, en hiervoor eene oude knol had aangekocht die mogelijk het vierdedeel waarde niet had als zijn vorigen os, dit een en ander verhaalde men dan ook aan Z. Ed. en het was dan ook door tusschenkomst van eenige hier aanwezige heeren, dat Z. Ed. aan het proces verbaal geen verder gevolg gaf, echter onder de beloften dat hij een Patent als voerman nemen zou en alzoo verschafte Z. Ed. aan Oirschots ingezetenen het genoegen, om zich met regt over de vernietiging van het Procès, maar zich nog meer over de aanwinst van eenen gepatenteerd zandvoerman te kunnen verheugen, welks paard als het door eenen des kundigen naauwkeurig belet wordt, welligt wel anderhalf been tellen zal.

Dit zal genoeg zijn om een ieder te toonen hoeveel wij aan Z. Ed. verschuldigd zijn en het zal niet noodig zijn hier bij te voegen, dat ook elk regtschapen en weldenkend man deszelfs verdiensten ook naar waarde weet te schatten.

Een vijand van ondankbaarheid.

Alphen den 11den December.

Het wordt in deze omstreken op de algemeene wegen en straten zeer onveilig; dezer dagen werd, op den grooten straatweg van hier naar Luik, een man door twee personen, nabij het dorp Aalst, aangehouden: door zijne ferme houding jegens hen, afgeschrikt, durfden zij evenwel hun boosvoornemen niet volvoeren, doch eenige dagen later was eene dagloonster, 's avonds van haren veldarbeid naar huis terugkeerende, niet zoo gelukkig: zij werd, almede op denzelfden straatweg niet ver van het Stratumsche Tolhek, door eenen geweldigen slag in den nek ter neder geworpen: de boosdoener, als toen ontwarende tot welken stand zijn slagtoffer behoorde, en bij deze de gezochte schatten niet vindende, liet haar liggen; deze goede vrouw is thans nog onder heilkundige behandeling, maar, wat aan deze onveiligheden en straatoverrijen de kroon opzet, is, dat in eene der straten dezer stad op Woensdag avond den 11den dezer, omstreeks negen ure, een deftig ingezetene, plaatsvervangend regter bij de regtbank van eersten aanleg alhier, van de Societeit *Concordia* naar zijne woning terugkeerende, onverhoeds door eenen booswicht is aangevallen, de keel toegeknepen, eenige geweldige slagen op het hoofd toegebracht, en ter neder gestort is; gelukkig werd door dezen val op de steenen, een zijner vrienden, eenige passen voor hem uitgaande, gewaarschuwd; deze ziet hem op de straat liggen, schiet ter zijner hulp toe, maar de deugniet of liever de sluipmoordenaar redt zich door de vlucht, zonder dat men hem heeft kunnen achterhalen; in deze omstandigheid is het wenschelijk en zelfs noodzakelijk, dat het corps Marechaussée, waarvan eene brigade met commanderend officier alhier gestationneerd is, door verdubbelden ijver wake voor de algemeene veiligheid, opdat de rustige ingezetenen niet langer blootgesteld zijn aan aanrandingen van struikrovers, welke men hier vroeger niet kende.

MERKWAARDIGE BEKEERINGEN VAN GELEERDE MANNEN.

In deze laatste tijden heeft men onder zoo vele andere in onderscheidene Rijken schitterende bekeeringen ook in Duitschland gezien. Onder die, welke tot den schoot der Moederkerk zijn teruggekeerd, behoort de Graaf *Frederik-Wilhelm de Goëtz*, Heer van en te Schlitz. Hij deed zijne geloofsbelijdenis in handen van Mgr. *Kruxer*, Bisschop van Mentz. Sanderendaags ontving hij de H. Communie onder de bisschoppelijke mis.

Deze terugkeer tot de Katholieke kerk van zulk een door zijne geboorte als kunde en geleerdheid onderscheiden man, was het gevolg eener studie van vele jaren en eener grondige kennis der Controvers-werken en punten van verschil, die de beide kerken afzonderden. De edele Graaf heeft uitstekende diensten aan het onderwijs

bewezen en zich door zijne huisselijke en openbare deugden, de achtig en liefde zijner onderdanen verworven.
 Twee dagen later (den 22sten September), had er nog eens meer schitterende bekeering te Augsburg plaats. De heer *Mauritius Muglich*, hoogleeraar in de wijsgeerte, is gedurende zeventien jaren, protestantisch predikant te Handshubel, in de metaal voortbrengende berggen van Montje, in Saxe geweest. Zijn verstand en goeden ijver wonnen voor hem de harten zijner parochianen. De overtuiging en de genade hadden in zijn opregt hart ingang. Hij zag van zijn leeraars ambt, dat is, van zijn tijdelijk bestaan af, en deed zijne geloofsbelijdenis in handen van pastoor *Barnabas Huber*, abt der Benedictijnen te Augsburg. Als protestant, heeft hij vele werken geschreven, die den Catholijken voor uitspanningslezing zouden kunnen dienen.

Vroeger heeft de hoogleeraar *Bartholomee* ook zijne afzwering gedaan. De beroemde heer *Karel Gustaaf Rintel*, een protestant en referendaris van Koningsberg, in Pruisen, hant in de zaak van Keulen een geschrift uitgegeven, getiteld: *Otemans Augustus, aartsbisschop van Keulen, verdedigd tegen de aanvallen van het pruisisch Gouvernement door een Protestant*. Later wederom een ander den titel voerende.

Verdediging van den Aartsbisschop van Gnesen en Pozen.
 Het Pruisisch Gouvernement vervolgde den schrijver van het eerste geschrift en deed hem veroordeelen; uitloofde hij de waarheid gezegd had, tot het verliezen van de Pruisische Coarde en tot één jaar gevangenzetting in eene forteresse. Alvorens de gevangenis binnen te treden, had de Heer *Rintel* het protestantismus afgezworen, waarvan hij meer dan ooit de zachtheid, de waarheid en verdraagzaamheid heeft moeten begrijpen en ondervinden.

Wij zullen nog een woord over de bekeeringen hierbij voegen van den geleerden Duitschen Israëliet *Frans-Karel Joël-Jacoby* zeer bekend in Duitschland door zijn werk: *Klagten van een Jood* en nog veel meer door zijne brochure:

Stem uit Berkijn gerigt aan de ingezetenen der Oevers van den Rijn en Westfalen. Dit geschrift is eene verdediging van den Aartsbisschop van Keulen tegen de aanvallen der protestanten. De Heer *Joël-Jacoby* verklaart openlijk, dat bij het H. Doopsel heeft ontvangen en zich in den schoot der Catholieke Kerk heeft doen opnemen. Den 20 Augustus heeft deze plegtigheid te Dresden plaats gehad.

ADVERTENTIEN.

VERMICELLE-FABRIJK.

De ondergeteekenden, thans eigenaars van de VERMICELLE-FABRIJK, vroeger onder de Firma van de Wed. VAN LIER te Rosmalen gedreven, en nu te Hintham bij 's Hertogenbosch overgebracht; durven zich gerust aan te hevelen, door vernieuwingen en merkelijke verbeteringen, tot het leveren van alle artikelen aan dit Fabrikkant eigenaardig, als: VERMICELLE, MACARONI, PÂTE D'ITALIE, GRIESTARWEMEEL, enz., enz., met verzekering van eene prompte en circiele bediening.
 Hintham bij 's Bosch, den 12den December 1839.
 H. J. SIEPKENS EN COMP.

THEATRE DE LA GAJETÉ.

Zondag den 29sten December 1839, des avonds ten 7 ure,
 ARLEQUIN IN HET LAND DER DWERGEN;
 Ballet Pantomime in twee Afdeelingen.

daarna
 MIMISCH, ATHLETISCHE EN AKADEMISCHE

STANDEN,

gevolgd door
 ACROBATISCHE EXERCITIEN,
 waarin zal uitmunten
 BUITENGEWOONE KUNSTOEFENING,
 door de Heer A. NEISZ,
 en op verzoek
 DE TWEE POLICHINELLEN,
 door de Jonge Heeren GEORGE en JOZEF NEISZ.
 Tot Slot:

DE MINNAAR IN DE KLEEM,

Landelijk Ballet Pantomime in een Afdeeling waaraan
 door den Heer A. NEISZ

DE ORRELIJF OP STELTEN
 zal gedanst worden.

BEKENNENMAAKING

Door het overlijden van mijnen gekleeden Echtgenoot den WelEdelen Achtbaren Heer *VON F. VAN RIJCKE-VORSELE*, het Huis onder de Firma van *VICTOR A. en JOH. F. VAN RIJCKE-VORSELE* en Comp met 31 dezer, ontbonden zijnde, zal ik ondergeteekende, onder de Firma van *WED. JOH. F. VAN RIJCKE-VORSELE EN ZONEN* in dezelfde Lokalen, dezelfde zaken even als het vorige Huis, voortzetten.

Ik beveel mij in de voortdurende vriendschap, welke mijn overleden Echtgenoot, onder de vorige Firma heeft mogen

gewisten, en verzoek mij dezelfde gelegenheid en betrouwen te willen schenken.

's Hertogenbosch 16 December 1839.

A. J. B. VAN RIJCKE-VORSELE
 Geb. HALF WASSENABU

Te Oeg. bij *F. VAN LIESHOUT*, zijn 2 en 3 de
 rijje *A. S. BERGES-PLANTEN*, te koop.

Heden avond omstreeks half tien uren overleed op het aller onverwachts mijne dierbare Echigenoote, *A. N. A. MARIA VAN BOKHOVEN*, in den onderdom van ruim 42 Jaren. Waarvan ik aan familie en bekenden door dezen kennis gevende, verzoeken van Rouwbeklag verhoond te blijven.

's Bosch den 25sten December 1839

JOHANNES VERMEER
 L. Z.

Enige Kennisgeving.

De Notaris *VAN BEVERWIJK*, residentende te *Schijndel*, zal ten verzoeken van den Heer Ed. Geb. Heer *BARON VAN DEN BOGAERT DE VAN TER BRUGGE*, Heer van *Heersdijk* en *Dinther*, Staatsraad Gouverneur der Provincie *Nouveau-Brabant* enz. enz. op Vrijdag den 10 Januarij 1840, voormiddags om 10 ure, op de Grootte Nonnenbosche Hoeve onder *Schijndel*, publiek Verkoopen: omtrent 6000 Stuks Zwarte en lange *MASTEN* geschikt voor Gebinten, *STIJGERS OPLEGGERS* en ander Timmerhout; een Partij Zwarte *KANADASCHEN BOOMEN*, en eene groote Partij Zwaar *ELKEN, ELZEN*, en ander *SCHAARHOUT*, alles aan de *Zuidwillems-Vaart* staande, aanwijzing en ondertrigting te bekomen bij Voornoemde Notaris, en ten Kantore van den Rentmeester van voornoemde Heer te *Dinther*.

MARKT-BERIGTEN.

De prijzen der granen zijn te Eindhoven van Dingsdag den 24den December geweest:
 Rogge (per ned. mudde) f 5 - 12 - 00
 Boekweit f 5 - 00 - 00
 Haver f 2 - 80 - 00
 Boter (per nedl. p.) f 0 - 58 - 00
 De 4 nedl. ponden Roggenbrood 36.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
 De Belgische fondsen waren den 27sten te Antwerpen de 4 pCt. 100½, de 3 pCt. 92½, de 5 pCt. 70½.
 De Ardoins 23½.

PREFECTEN-SOCIËTËTEN HALF VIJF URE.

AMSTERDAM, woensdag den 27sten December.
 Integr. 2½ pCt. 51½, 1½, 1.
 Kansbilj. 53½.
 O. I. 5 pCt. 95.
 Handelw. 165,
 Ardoins. 23, 1½.
 Dito Coupons 17, 17½.

Latere Berigten.

P. A. R. I. S den 26den December.

Wij hebben heden morgen geene fransche nog gewone Belgische papieren ontvangen.

TELEGRAFISCHE DEPECHE.

Toulon den 22sten December.

De Zee-Prefect aan den Minister van Marine.
 Volgens het rapport van den Kapitein der *Neptune* lieg het gerucht te Algiers, dat den 17den de kolonne gekommandeerd door den Generaal *Rulhières* het kamp van Goleah willende opproeven, deren in de nabijheid van dat van Mahelma een ernstig gevecht had plaats gehad, in hetwelk de Arabieren geslagen waren.

Hetzelfde rapport houdt in dat een schip komende bij Oran den 18den de tijding had overgebracht dat de vijandelikheden in het westen weder begonnen waren en het hoofd der Ganabas in een gevecht tegen onze troepen gesneveld was.

De laatste berigten uit Constantinopel zijn van den 4 dezer, en hier de hoofdzakelijkste.

De Graaf de *Sercey* is door den Sultan den 30sten November in plegtig gehoor toegelaten. Hij is door den Graaf de *Pontis*, fransch ambassadeur, voorgesteld. Den 2den December, is hij naar Trebisonde, met de *Veloca* vertrokken.

De Prins de *Joinville*, die zonder toestemming van zijn vader en zijn Gouvernement alhier gekomen is, heeft bevel bekomen om dadelijk naar Frankrijk terug te keeren.

De volmaakste rust heerschte te Constantinopel.
 Sir *R. Stopford* heeft aan zijn gouvernement de verzoeking gezraagd om te Malta met een gedeelte zijner vloot te overwinteren. De *lord* heeft niet alleen eene weigering ontvangen, maar bevel bekomen, om op nieuw vier oorlogschepen aan den mond van de Dardanellen met allen spoed gereed te maken, opdat Constantinopel van de zijde van *Ibrahim Pacha* beveiligd zoude zijn, die wel eens een aanval op Constantinopel zou kunnen doen. Gisteren is alhier de tijding aangekomen, dat die vier schepen, andere zeggende zes, zich aan den ingang der Dardanellen bevinden.